

УДК 330(063)

A90

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол №7 від 27.06.2023 року)

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
Paweł Kaczmarczyk – PhD, the Dean of the Faculty of Social Sciences the Mazovian Academy in Plock, Poland;
Vitalii Rybchak – Associate Professor, Ignacy Mościcki University of Applied Sciences in Ciechanów, faculty of Engineering and Economics, department of Economics and Management, Poland
М.І. Мальований – доктор економічних наук;
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

A90 **Аспекти** стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин, матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції. 25 травня 2023 р. Умань : 2023. 123с.

ISBN 978-966-304-263-3

Збірник містить доповіді викладачів та вчених, які були розглянуті на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки», що відбулася 25 травня 2023 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Розраховано на аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

ISBN 978-966-304-263-3

©Уманський національний університет садівництва, 2023

географічна розпорошеність клієнтів у сільській місцевості ускладнюють роботу банків у прибуткових масштабах. Відсутність філій фінансових установ призвела до обмеженого надання заощаджень, страхування та кредитних продуктів для фермерів та агробізнесу.

Другий фактор, який перешкоджає фінансовим установам обслуговувати сектор, пов'язаний із системним ризиком, характерним для сільськогосподарської діяльності. Коли відбуваються природні небезпеки або несприятливі погодні умови, вони зазвичай впливають на велику кількість товаровиробників одночасно, що ускладнює для фінансових постачальників диверсифікацію свого портфеля клієнтів, оскільки, коли один клієнт не сплачує, багато інших потрапляють до та сама ситуація. Ця проблема посилюється через патерналістську поведінку чи політичні мотиви, яку може мати уряд. Політика, яка варіюється від фінансової допомоги для звільнення домогосподарств від їхніх боргових зобов'язань до політичних позик для сектора, може спотворити стимули для компаній і фермерів і перешкодити фінансовим постачальникам виходити на ринок.

Ще одна проблема, з якою стикаються банки, обслуговуючи сільськогосподарський сектор, полягає в тому, що фінансова інфраструктура в сільській місцевості загалом дуже погана. У сільській місцевості стає надзвичайно складно відстежувати особу клієнтів або контролювати результати виробництва. Якщо фінансові постачальники не можуть відслідковувати своїх клієнтів, тоді покарання за невиконання зобов'язань або невиконання зобов'язань для фермера є низьким, особливо якщо виконання контрактів є низьким. Отже, потенційні кредитори чи страховики цілком можуть вирішити взагалі не співпрацювати з цим сектором або відповісти надмірним нормуванням кредитування чи надмірною залежністю від традиційних форм застави, яких бракує багатьом підприємницьким структурам аграрної сфери.

Отже, підприємницьким структурам аграрної сфери необхідна розробка та впровадження стратегій інструментів фінансового забезпечення для залучення приватного капіталу та поглиблення стійких ринків фінансування сільського господарства. Такі ринки зможуть забезпечити адекватні фінансові послуги вздовж ланцюжків вартості сільського господарства від фермерів до мікро-, малих і середніх підприємств, які займаються переробкою, комерціалізацією та транспортуванням сільськогосподарської продукції.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Власюк С.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

**Тиховський М.І., здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Уманський національний університет садівництва**

Сільськогосподарським товаровиробникам важко досягти успіху без фінансової участі. Вони не мають доступу до фінансування, необхідного для розширення своєї діяльності, і стикаються з проблемами ліквідності, оскільки банки вважають цей сектор надто ризикованим для надання кредитів. Це безпосередньо впливає на їх здатність виробляти та розширювати виробництво, оскільки вони покладаються на мінливі та нестабільні джерела коштів із неформального сектору (лихварі, друзі та родина тощо). Це обмежує їхню здатність робити внесок в економічний розвиток, оскільки більшість із них займається натуральним господарством як механізмом виживання.

Фінансове регулювання не є незалежним від процесу, за допомогою якого воно здійснюється. Цей процес часто характеризується корисливими регуляторами, чії рішення знаходяться під впливом політиків та інших груп, які, можливо, мало зважають на цілі регулювання чи ширший суспільний добробут.

Фінансова доступність надає сільськогосподарським товаровиробникам економічні можливості, дає змогу брати участь у ринку, розвивати та розширювати свій бізнес, збільшувати доходи та заощадження, справлятися з надзвичайними ситуаціями та виконувати свої зобов'язання, як соціальні, так і економічні. Це означає більшу участь і внесок в економіку з точки зору доданої вартості, випуску/валового внутрішнього продукту, а також зменшення державної соціальної підтримки та фіскального тягаря.

Фінансові установи, що працюють з аграріями, стикаються з численними ризиками переходу, такими як зміни політики, технологічні зрушення та зміни в уподобаннях споживачів, на додаток до важливих фізичних кліматичних небезпек, таких як підвищення температури, екстремальні погодні явища, нестача води та лісові пожежі.

Фінансові установи зі значними портфелями в агропродовольчому секторі відіграють фундаментальну роль у вирішенні найнагальніших викликів світу. Вони можуть впливати на клієнтів і постачальників у всіх ланцюжках доданої вартості, щоб покращити їхню політику та практику, вимагати від об'єктів інвестування точного кількісного моніторингу та звітності та спрямовувати фінансові потоки до більш стійких продовольчих систем.

Протягом останніх двох десятиліть у фінансуванні сільського господарства розвиваються нові підходи, спрямовані їх фінансове забезпечення. Великим потенціалом є використання технологій для полегшення фінансових операцій. Реєстри кредитів і застави рухомого майна, мобільний і кореспондентський банкінг є прикладами способів, за допомогою яких технологія може допомогти полегшити збитковість аграрного ринку. Належні стратегії управління ризиками надзвичайно важливі для аграрного сектора. Такі інструменти, як індексне страхування, успішно зводять до мінімуму моральний ризик і несприятливий відбір, і за деяких обставин можуть стимулювати фермерів робити більш ризиковані, але прибутковіші інвестиції. Проте індексне страхування залишається невеликою частиною широкого спектру страхових продуктів, і є деякі проблеми, з якими все ще стикається індексне страхування: низький рівень охоплення, надто складний для розуміння та оцінки товаровиробниками, або неспроможність розсіяти важливу частину ризику, з яким стикається аграрний сектор.

Отже, у країні, де сільське господарство забезпечує роботу для понад 60% населення, необхідно провести радикальні реформи для підтримки зростання аграрного сектора. Частиною цих реформ є розширення можливостей товаровиробників через доступ до фінансування та надання підтримки через розвиток інфраструктури для зберігання, обробки, тестування якості та доданої вартості.

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

**Закшевська Ілона Сергіївна, студентка групи ФіКб-1-19-4.0д,
Київський університет імені Бориса Грінченка**

Ефективність функціонування фінансової системи залежить від розвитку та успішної діяльності кожної з ланок системи. Розвиток страхування, як окремої ланки фінансової системи, є досить привабливим шляхом для покращення економіки України. Громадяни роблять внески, страхові компанії акумулюють кошти, інвестують та